

El valor públic de la cultura: mesurar sense reduir

Publicat per [Interacció](#) [1] el 08/07/2019 - 13:09 | Última modificació: 29/04/2026 - 14:26

Mesurar el valor públic de la cultura no és només una qüestió tècnica. És una operació política. El que es mesura, com es mesura i amb quins instruments acaba determinant què es considera valuós i, per tant, què es finança, es sosté o es deixa caure. L'article parteix d'aquesta tensió i la desplega amb una idea de fons clara: el valor públic existeix, però no es deixa capturar fàcilment sense perdre part del seu sentit.

El punt de partida és conegut però sovint poc assumit en la pràctica. Les administracions tenen més eines per valorar infraestructures físiques que per valorar impactes socials o culturals. Això no és neutre. Desplaça la decisió pública cap allò que és quantificable i immediat, i deixa en segon terme els efectes més difusos, indirectes o a llarg termini. La cultura queda atrapada en aquesta asimetria.

*El valor públic sovint es decideix fora de l'escena,
en els criteris que determinen què compta i què queda fora.*

El document de Nesta no intenta resoldre aquesta tensió amb una fórmula única. Més aviat fa el contrari. Desmunta la idea que el valor públic pugui reduir-se a una única mètrica. Ho fa assenyalant un doble error habitual: creure que tot es pot traduir a una xifra comparable o, en l'altre extrem, renunciar a mesurar i decidir per intuïció. Entre aquests dos pols és on es mou realment la pràctica.

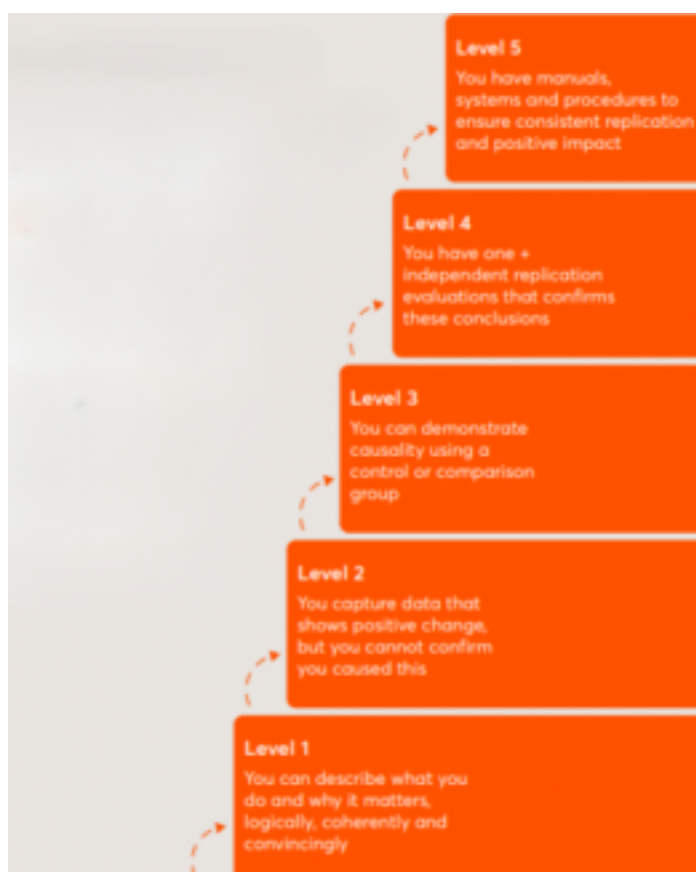
Aquesta posició es concreta en una proposta metodològica que no és tant un sistema tancat com un camp d'eines. L'anàlisi cost-benefici, els indicadors de benestar, els mètodes qualitius o els dispositius participatius apareixen com aproximacions parcials. Cap d'elles és suficient per si sola. Totes poden ser útils si es combinen amb criteri.

Aquest plantejament es fa especialment evident en el camp cultural. El valor de la cultura presenta dificultats

específiques que no són anecdòtiques, sinó estructurals. Moltes activitats no tenen preu de mercat o el tenen distorsionat. El seu valor sovint s'estén més enllà dels usuaris directes. Hi ha béns únics que no es poden comparar. Hi ha experiències que requereixen coneixement per ser apreciades. I hi ha formes de valor que emergeixen col·lectivament i no es poden descompondre en preferències individuals.

Aquest conjunt de problemes explica per què la cultura resisteix la reducció a una equivalència monetària. També explica per què, malgrat aquesta resistència, les decisions es continuen prenent amb criteris implícits de valor. El sistema no deixa de valorar. Simplement ho fa sense explicitar els seus criteris.

Mesurar el valor públic no és només una necessitat analítica. És una condició per legitimar la despesa pública en cultura. Aquesta funció de legitimació travessa tot el debat. No es tracta només de comprendre el valor, sinó de fer-lo visible en un entorn de competència pressupostària.

Mesurar no és un punt d'arribada,

sinó un procés gradual que construeix evidència i legitimitat.

En aquesta línia, la proposta dels cinc nivells de valor és especialment útil. No perquè resolgui el problema, sinó perquè introdueix una idea operativa: el valor es construeix progressivament, des de la capacitat de descriure què es fa fins a la possibilitat de demostrar impactes replicables. Aquesta escala permet situar pràctiques reals sense exigir-los una precisió impossible.

El mateix passa amb la classificació del valor cultural en diferents dimensions. El valor d'ús, el valor per a no usuaris, la singularitat, el coneixement o l'experiència no són categories tancades, però permeten ampliar el camp de visió. Fan visible allò que sovint queda fora dels indicadors convencionals.

Ara bé, el document insisteix en un punt que sovint es dilueix. El valor no és una propietat fixa. Emergeix de la interacció entre demandes socials, capacitats institucionals i prioritats polítiques. Això implica que mesurar el valor no és només una operació tècnica. És també una forma d'organitzar el debat públic.

Aquesta idea es concreta en un aspecte que travessa tot el text: la importància de la deliberació. Les eines de mesura són útils no tant per substituir decisions, sinó per provocar converses més informades sobre prioritats. El valor públic es construeix en aquest espai de negociació, no en una taula de càlcul.

El recorregut per diferents camps; serveis públics, salut, cultura, reforça aquesta idea. El valor pot adoptar formes diferents: serveis, resultats o confiança institucional. Aquesta última dimensió és especialment significativa. La percepció de justícia, integritat o equitat forma part del valor públic, encara que sigui difícil de quantificar.

El text també assenyala límits que no es poden ignorar. Les metodologies són costoses, els efectes són difusos i a llarg termini, i no sempre hi ha consens sobre què és valuós. En alguns àmbits, com la cultura o l'educació, les diferències no són només tècniques sinó normatives. No tothom comparteix els mateixos criteris de valor.

Aquesta constatació desplaça la lectura. El problema no és només com mesurar millor, sinó com decidir en contextos de pluralitat de valors. Aquí és on la noció de valor públic es connecta amb la governança.

La idea de fons que articula l'article es pot sintetitzar així. Mesurar el valor públic és necessari, però no suficient. Sense instruments de mesura, la cultura queda desavantatjada en la competència pels recursos. Amb instruments reductors, corre el risc de perdre el seu sentit. El repte no és escollir entre mesurar o no mesurar, sinó construir marcs que permetin fer visibles els seus efectes sense simplificar-los.

Referència

Mulgan, G., Breckon, J., Tarrega, M., Bakhshi, H., Davies, J., Khan, H., i Finnis, A. (2019). *Public value: How can it be measured, managed and grown?* Nesta.

[Text completo \(pdf\)](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: recerca cultural

Etiquetes: finançament de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2019/mesurar-sense-reduir>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/public_value_web.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8022>